

REPORT Z WORKSHOPU

PRÍPRAVA KONCEPCIE
ROZVOJA CESTOVNÉHO
RUCHU V PREŠOVSKOM
SAMOSPRÁVNOM KRAJI

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

8. NOVEMBER 2023
9:00 - 15:00

Úrad PSK
Námestie mieru 2
Prešov

ÚRAD SAMOSPRÁVNENIA
KRAJŇ SÚVNÉHO SPOLUKY
PRE ŠEŠOVSKÝ OBLASTNÝ SPOLUKOEN

MINISTERSTVO
ROZVOJA
VNÚTRA
SLOVNÉHO REPUBLIKY

Operačný program
Efektívna
verejná správa

Európska únia
Národný rozvojový fond

PREŠOVSKÝ
KRAJ

KONTEXT

Úrad Prešovského samosprávneho kraja usporiadal 8.11.2023 pre aktérov, ktorí na území kraja aktuálne pôsobia v oblasti cestovného ruchu, **prvý zo série workshopov k pripravovanej koncepcii rozvoja cestovného ruchu v PSK**. Workshop je súčasťou plánovaného procesu **tvorby platformy a sieťovania aktérov** pracujúcich v oblasti cestovného ruchu, ktorí sú svojimi odbornými vstupmi a skúsenosťami ochotní prispieť k vytvoreniu koncepcie rozvoja cestovného ruchu kraja. Prvého workshopu sa zúčastnili aktéri a zástupcovia z rôznych organizácií, akademického sektora, súkromného sektora alebo samosprávy, ktorí absolvovali participatívne aktivity a moderovanú diskusiu s odborným tímom PSK.

Cieľom podujatia bolo najmä pomenovať **silné a slabé stránky** kraja v oblasti cestovného ruchu, určiť jeho **príležitosti a ohrozenia**, pričom sa účastníci pokúsili definovať aj prvotnú **víziu**, kam by podľa nich mal kraj v oblasti cestovného ruchu v budúcnosti smerovať. Okrem toho **sieťovacie aktivity** workshopu pomohli k budovaniu vzájomných vzťahov.

Záveru a komplexné informácie z podujatia prezentujeme na nasledujúcich stránkach tohto reportu.

POZVÁNKA A PROGRAM WORKSHOPU

WORKSHOP

PRIÍPRAVA KONCEPCIE ROZVOJA CESTOVNÉHO
RUCHU V PREŠOVSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

8. NOVEMBER 2023

09:00 – 15:00

Úrad PSK

Námestie mieru 2, Prešov

PRIÍDTE S NAMI TVORIÍ VÍZIU CESTOVNÉHO RUCHU V PSK

WORKSHOP

PRIÍPRAVA KONCEPCIE ROZVOJA CESTOVNÉHO
RUCHU V PREŠOVSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

8. NOVEMBER 2023

08:30 – 15:00

ÚRAD PSK
MALÁ ZASADAČKA
NÁMESTIE MIERU 2, PREŠOV

- 08:30 - 09:00 REGISTRAČIA ÚČASTNÍKOV
- 09:00 - 09:30 PREDSTAVENIE TÍMU + INFORMÁCIE O ĎALŠÍCH KROKOCH
- 09:30 - 10:00 SIEŤOVACIA AKTIVITA
- 10:00 - 11:00 RETROSPEKTÍVA - PLUSY, MÍNUSY, PRÍLEŽITOSTI OHROZENIA
- 11:00 - 11:15 PRESTÁVKA, OBČERSTVENIE
- 11:15 - 12:00 RETROSPEKTÍVA - PLUSY, MÍNUSY, PRÍLEŽITOSTI OHROZENIA
- 12:00 - 13:00 OBEĎNÁUŠIA PRESTÁVKA
- 13:00 - 13:30 BEZ DÁT NEMOŽEME PLANOVAŤ...
- 13:30 - 14:30 BRAINSTORMING K VÍZIÍ PSK V OBLASTI CR
- 14:30 - 15:00 DISKUSIA, ZÁVER

PRIÍDTE S NAMI TVORIÍ VÍZIU CESTOVNÉHO RUCHU V PSK

ZODPOVEDNÍ PRACOVNÍCI ZA SPRACOVATEĽSKÝ TÍM

Gestor spracovania koncepcie

Martina Slivková

vedúca odboru
strategického rozvoja Ú PSK
martina.slivkova@psk.sk

Koordinátor za analytickú časť

Bibiána Matfák

vedúca oddelenia
Inštitút rozvoja
bibiana.matfak@psk.sk

Koordinátor za strategickú časť

Tadeáš Gavala

vedúci oddelenia
regionálneho rozvoja
tadeas.gavala@psk.sk

Koordinátor za implementačnú časť

Lenka Smetanková

vedúca oddelenia sekretariátu
Rady partnerstva
lenka.smetankova@psk.sk

Koordinátorky participácie

Jana Pecuchová

jana.pecuchova@psk.sk

Erika Činčerová

erika.cincerova@psk.sk

Jana Durkáčová

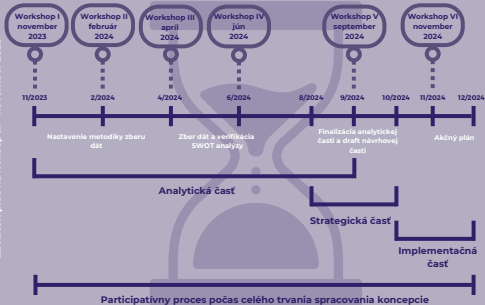
jana.durkacova@psk.sk

Koncepciu rozvoja
cestovného ruchu PSK
spracuje odbor
strategického rozvoja Ú PSK
svojimi internými kapacitami
v spolupráci s vybranými
externými odborníkmi.

ĎALŠIE KROKY

HLAVNÉ MÍĽNIKY A ORIENTAČNÝ HARMONOGRAM STRETNUTÍ

Začiatok prác na koncepcii - november 2023

Finalizácia koncepcie vrátane akčného plánu - december 2024

INFORMÁCIE O WORKSHOPE

8.11.2023

Počet registrovaných účastníkov: **50**

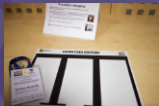
Počet zastúpených organizácií: **17**

Počet prítomných účastníkov: **46**

Atmosféra a dojem z účastníkov: **priateľská, konštruktívna**

Registrácia účastníkov a príprava na workshop

SIEŤOVACIA AKTIVITA

Prvá aktivita slúžila na predstavenie sa účastníkov workshopu a zodpovedanie otázky, čo je nové za posledných 6 mesiacov v pracovnej oblasti. Účastníci sa mali pochváliť aktuálnymi úspechmi.

*Privítanie účastníkov workshopu
vedúcou odboru strategického rozvoja*

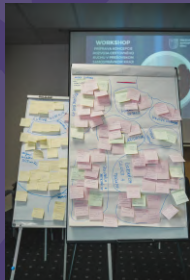
*Prvá aktivita na "prelomenie ľadov" -
krátke predstavenie účastníkov*

RETROSPEKTÍVA - IDENTIFIKOVANIE PLUSOV A MÍNUSOV SÚČASNÉHO STAVU

Pri tejto aktivite boli účastníci rozdelení do 3 skupín. V každej skupine mali účastníci 30 minút na to, aby na samolepiace papieriky napísali **plusy a mínusy kraja v oblasti cestovného ruchu** a moderátor a zapisovateľ danej skupiny triedili tieto zápisky podľa oblastí. Následne sa všetci účastníci vrátili do hlavnej miestnosti, kde zástupca z každej skupiny odprezentoval zistenia a zápisky.

Zhodné témy zo všetkých skupín zodpovedné osoby spojili a následne prebehla prioritizácia na základe udeľovania bodov. Každý účastník mal k dispozícii 5 bodov, ktoré mohol rozdeliť jednotlivým skupinám **silných stránok** a ďalších 5 bodov pre skupiny **slabých stránok**.

RETROSPEKTÍVA - IDENTIFIKOVANIE PLUSOV A MÍNUSOV SÚČASNÉHO STAVU

V rámci aktivity boli identifikované **SILNÉ STRÁNKY** kraja roztriedené do nasledovných skupín:

INFRAŠTRUKTÚRA

- modernizácia a budovanie infraštruktúry – cesty, cyklotrasy (kostrová sieť, Eurovelo TI), turistické chodníky
- starostlivosť o výzor obcí, miest a kraja - Správa a údržba budov a verejných priestranstiev
- množstvo značených turistických trás a cyklotrás

FINANCOVANIE

- finančná podpora projektov prostredníctvom grantov, dotácií a otvorenosť úradu PSK
- aktivita PSK v oblasti čerpania eurofondov a vybojovanie alokácií

KOMUNIKÁCIA A PROPAGÁCIA

- vybrané marketingové kampane
- komunikácia na sociálnych sieťach
- spolupráca s médiami
- deklarovanie vôle spolupracovať
- silný brand regiónu - Vysoké Tatry, UNESCO
- lokálne značky

LEGISLATÍVA A STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

- Zákon 91/2010 p podpore CR (vznik KOČR a OČCR)

SIĽ AKTÉROV, SPOLUPRÁCA

- existencia a spolupráca organizácií na podporu CR - OČCR a KOČR,
- spolupráca medzi organizáciami, samosprávami, tretím sektorom, pamiatkovým úradom a inými aktérmi CR
- záujem stakeholderov o rozvoj CR
- univerzita – študijné programy zamerané na cestovný ruch

ĽUDSKÉ ZDROJE A ĽUDSKÝ POTENCIÁL

- vzdelávacie aktivity, činnosti jednotlivých aktérov a inštitúcií
- aktivisti/nadšenci a mladí ľudia pracujúci v cestovnom ruchu
- ľudia tvoriaci produkty a zázemie CR
- lokálni remeselníci

POTENCIÁL ÚZEMIA A SLUŽIEB

- prírodné, kultúrno-historické a technické pamiatky
- kultúrne a športové podujatia a akcie
- jedinečnosť - prírodná a kultúrna rozmanitosť kraja
- geografická poloha v rámci SR a strednej EÚ
- historický význam regiónu
- prírodné bohatstvo – NP a CHKO
- kultúrne bohatstvo, tradície, folklór, zvyky
- divadlá, múzeá a galérie s bohatým programom
- kúpele a minerálne pramene
- celoročná ponuka aktivít CR v kraji
- kvalita služieb - ubytovacie a stravovacie možnosti

RETROSPEKTÍVA - IDENTIFIKOVANIE PLUSOV A MÍNUSOV SÚČASNÉHO STAVU

V rámci aktivity boli identifikované **SLABÉ STRÁNKY** kraja roztriedené do nasledovných skupín:

INFRAŠTRUKTÚRA

- chýbajú parkoviská pre návštevníkov
- väčšina územia kraja nemá priame spojenie s hlavným mestom
- chýba značenie významných turistických miest
- chýbajúca podpora značkovania turistických chodníkov
- zrušené lokálne vlakové a autobusové spojenia, zastaralá vlaková a autobusová infraštruktúra
- nízka úroveň integrovanej a multimodálnej dopravy
- nevyhovujúci stav niektorých ciest
- slabá sieť CTT a T trás, prípadne nízka kvalita existujúcich

KOMUNIKÁCIA A PROPAGÁCIA

- nedostatočný marketing a propagácia v oblasti CR
- neefektívna komunikácia medzi aktérmi CR
- nedostatočná prezentácia v zahraničí
- obmedzenia v označovaní turistických atrakcií v centre mesta
- chýbajúca incomingová agentúra na úrovni kraja
- slabá propagácia úspešných projektov a aktivít v oblasti CR
- nedefinovaná cieľová skupina

LEGISLATÍVA A STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

- slabá podpora na národnej úrovni
- zdĺhavé procesy na úradoch - byrokracia
- chýbajúca stratégia rozvoja CR
- zle pochopenie fungovania a účelu OOCR - rozdrobenosť VIP kluby
- územno-správne členenie
- chýbajúca komplexnosť dát CR
- chýbajúce jasné a presné limity rozvoja CR na územiach NP
- nepochopenie prínosov CR na strane inštitúcií a samosprávy

SIET AKTÉROV, SPOLUPRÁCA

- chýbajúca spolupráca medzi aktérmi CR
- nezdravé konkurenčné prostredie

ĽUDSKÉ ZDROJE A ĽUDSKÝ POTENCIÁL

- nedostatok ľudských zdrojov
- nízke finančné ohodnotenie v sektore služieb a CR
- slabá podpora rodinného podnikania v cestovnom ruchu
- nedostatok mladých ľudí ovládajúcich nariadenie
- nekvalifikovaný personál
- nízky záujem absolventov pracovať v odbore

POTENCIÁL ÚZEMIA A SLUŽIEB

- centralizácia cestovného ruchu do jednej oblasti - Vysokých Tatier
- málo projektov ako je napríklad **úspešné Legendárrium**
- konkurencia nápadov a združení namiesto spolupráce
- menej rozvinuté regióny
- zlý technický stav pamiatok v kraji
- slabá využiteľnosť prírodných krás
- sekundárna ponuka
- nízka kvalita služieb
- nerovnomerná ponuka produktov CR
- atraktivity sa zamieňajú s produktom CR
- povedomie, že nemáme čím priláhať turistov

FINANCOVANIE

- chýba systematické financovanie (komplexné)

RETROSPEKTÍVA - PRIORITIZÁCIA

Účastníci workshopu **PRIORITIZOVALI** skupiny silných a slabých stránok kraja pridelením bodov nasledovne:

Počet bodov

SILNÉ STRÁNKY

- 88** Potenciál územia a služieb
- 52** Ľudské zdroje a ľudský potenciál
- 23** Legislatíva a strategické plánovanie
- 10** Komunikácia a propagácia
- 9** Infraštruktúra
- 8** Sieť aktérov, spolupráca
- 4** Financovanie

Počet bodov

SLABÉ STRÁNKY

- 50** Infraštruktúra
- 46** Sieť aktérov, spolupráca
- 25** Legislatíva a strategické plánovanie
- 24** Potenciál územia a služieb
- 24** Financovanie
- 23** Komunikácia a propagácia
- 7** Ľudské zdroje a ľudský potenciál

IDENTIFIKOVANIE PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ - FACILITOVANÁ DISKUSIA

Pri tejto aktivite sa mali účastníci zamyslieť nad príležitosťami a ohrozeniami v tej oblasti CR, v ktorej sa aktívne realizujú a ich myšlienky sa zapisovali na flipchart, diskutovalo sa o nich a prípadne sa doplnili.

Facilitovaná diskusia o príležitostiach a ohrozeniach, ktoré vyplynuli zo silných a slabých stránok definovaných v predošlej diskusii

Diskusia účastníkov aj počas prestávky

IDENTIFIKOVANIE PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ - FACILITOVANÁ DISKUSIA

V rámci aktivity boli identifikované **PRÍLEŽITOSTI** kraja roztriedené do nasledovných skupín:

POTENCIÁL ÚZEMIA A SLUŽIEB

- transformácia nevyužitých budov pre účely CR
- krátkodobé celoročné dovolenky
- neobjavené destinácie CR
- priaznivejšie klimatické podmienky
- návštevnosť Tatier (stiahnuť ich viac na východ)
- možnosti celodenného výletu (infocesty)
- geografická poloha (blížkosť PL) – spoločné produkty cezhraničné, získavanie know-how
- nový trh (ázijskí turisti)
- existujúce územie a zadefinovanie cieľovej skupiny
- podpora vzdelávania
- smart guide – aplikácia
- špecifické typy produktov - odlišnosť (napr. astroturizmus)
- otváracie hodiny- prispôbiť
- potenciál rozvoja netradičných foriem zážitkového CR
- niekoľko unikátnych konkurenčných výhod oproti iným destináciám
- otvorenie kostolov pre verejnosť, rozšíri sa tým ponuka ďalších služieb v obci a vzniknú tak nové prevádzky

INFRAŠTRUKTÚRA

- využívanie lesných ciest v zime na bežecké lyžovanie a ich úprava
- zlepšenie dopravnej obslužnosti

FINANCOVANIE

- existujúce finančné zdroje
- efektívnosť využívania finančných zdrojov
- dotačné schéma

LEGISLATÍVA A STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

- odborné ministerstvo
- incomingová cestovná agentúra
- pozícia a kompetencia PSK
- zadefinovanie rolí jednotlivých inštitúcií
- význam CR z pohľadu na hospodársky prínos
- komplexnejšie dáta pre CR – zber
- výber jednotnej metodiky a jej implementácie
- integrovaná územná stratégia

KOMUNIKÁCIA A PROPAGÁCIA

- jednotná propagačná stránka, kde budú všetky KOCR/OOCR a podujatia, kultúrne pamiatky, výkladové, turistické chodníky, ubytovanie, stravovanie, múzeá, galérie,...

ĽUDSKÉ ZDROJE A ĽUDSKÝ POTENCIÁL

- nové pracovné pozície (projektový manažér)

SIET AKTÉROV, SPOLUPRÁCA

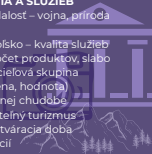
- existujúce OOCR-ky – spoločná stratégia, produkty, aplikácie, koordinácia
- spolupráca verejného s súkromného sektora
- spolupráca s košíckym letiskom
- príklady dobrej praxe – v rámci iných krajov
- osvetové strediská – spolupráca s OOCR
- aktívny tretí sektor
- lepšie prepojenie sektora školstva (najmä stredného) so sektorom CR

IDENTIFIKOVANIE PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ - FACILITOVANÁ DISKUSIA

V rámci aktivity boli identifikované **OHROZENIA** kraja roztriedené do nasledovných skupín:

POTENCIÁL ÚZEMIA A SLUŽIEB

- mimoriadna udalosť – vojna, príroda
- vandalizmus
- konkurencia Poľsko – kvalita služieb
- tvorba, nízky počet produktov, slabó identifikovaná cieľová skupina
- návštevnosť (cena, hodnota)
- ľudia v generačnej chudobe
- ekológia, udržateľný turizmus
- zle nastavené otváracia doba
- odklon od tradícií

INFRAŠTRUKTÚRA

- zánik stredísk CR (napr. na Domaši)

FINANCOVANIE

- efektívnosť využitia zdrojov

LEGISLATÍVA A STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

- stratégia malých regiónov
- chýbajúce dáta
- analýza hospodárskeho rastu
- dĺžka prípravy stratégie

KOMUNIKÁCIA A PROPAGÁCIA

- nedostatočná značka

ĽUDSKÉ ZDROJE A ĽUDSKÝ POTENCIÁL

- personálna kapacita v OCCR

SIEŤ AKTÉROV, SPOLUPRÁCA

- rozdielnosť názorov
- uzavretosť OCCR
- chýbajúca angažovanosť miestnej komunity do rozvoja CR

BRAINSTORMING O VÍZII PSK V OBLASTI CR

V rámci poslednej aktivity workshopu sa účastníci pokúsili načrtnúť **VÍZIU** kraja v oblasti cestovného ruchu. Aký by mal byť podľa nich Prešovský kraj v roku 2030?

Interne kooperujúci a komunikujúci kraj.

Kraj pre domácich aj zahraničných turistov.

Spolupracujúci kraj.

Kraj s bohatou ponukou.

Konkurencieschopný kraj.

**Aktívne spolupracujúci kraj príležitostí,
kde sa budú ľudia radi vracieť, ktorý podporuje
udržateľný rast všetkých destinácií a ktorý tvorí
možnosť objavovať a vychutnať si oddych
alebo rôzne zážitky.**

Kraj unikátov.

Kraj príležitostí.

Kraj, ktorý je európskou destináciou.

Kraj podporujúci udržateľný rozvoj.

Rovnomerne sa rozvíjajúci kraj.

Kraj kam sa ľudia vracajú.

Lahko dostupný kraj.

Kraj, ktorý je prvou voľbou.

BRAINSTORMING O VÍZII PSK V OBLASTI CR

Spoločný brainstorming o vízii kraja v oblasti cestovného ruchu

VYHODNOTENIE EVALUAČNÉHO DOTAZNÍKA

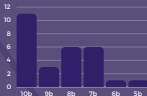
28

z 46 účastníkov
odpovedalo na dotazník

Priemerné hodnotenie:
8,5 b

Celkové hodnotenie

Koho by účastníci pozvali na ďalší workshop:

- Podnikateľské subjekty CR
- Samosprávy - mestá a obce
- Štátna správa
- Tretí sektor
- MAS
- KOČR, OČR
- Zahraničných aktérov CR
- Špecialisti na tvorbu brandu
- Elementárny tím EMMK Prešov 2026
- Booking.com
- Projektových manažérov v CR

Vzhľad dotazníka

A screenshot of the evaluation questionnaire form. The form is titled 'EVALUAČNÝ DOTAZNÍK' and includes a logo for '5 PARTIĽ OKRAJ'. The form contains four main sections: 1. ODHODNOTITE TENTO WORKSHOP (with a 10-point scale), 2. NA TOTO STRETNUTIE BY SOM NABÍDOLKE PRÍZVAU..., 3. AKI TEMU VLASTNÉ SME ONES NEPREBRALI, ALE PONAŽIETE SI PRE KONCEPCIU DÔLEŽITÝ?, and 4. PRIESTOR PRE VÁŠ ODKAZ. At the bottom, there is a section titled 'ZAJÍMA NÁS' with a question: 'PREČO SA VOŠKETE, TÝM OSTATNÝMI KROKMI ŽE K KONKRETNE VÁŠM MESTÁM?' and a footer with logos of various organizations.

VYHODNOTENIE EVALUAČNÉHO DOTAZNÍKA

Ktorá téma nebola podľa účastníkov prebratá na workshope, ale považujú ju za dôležitú pre koncepciu:

- Forma spracovania analytickej časti
- Podnikateľská sféra
- Oblasť CR v PHRSR
- Zdroje financovania - rozvoja destinácií, využitie voľných objektov CR
- Tvorba produktov CR
- Podpora podnikateľov v CR v konkrétnych subregiónoch
- Veľtrh kraja pre poskytovateľov služieb v CR
- Ľudské zdroje a ľudský potenciál

Prečo sa účastníci venujú téme cestovného ruchu:

- Vnímame záujem verejnosti a chceme sa podieľať na rozvoji CR v rámci kraja. Potrebné zmeny nám pomôžu k vlastnej kvalite.
- CR je oblasť, ktorá má v kraji ešte nevyužitý potenciál a každý by mal prispieť k jeho využitiu.
- Pracovná náplň, ale aj záujem o kraj.
- Zaujímam sa táto oblasť, lebo sama som aktívnou účastníčkou CR. Motivuje ma priestor pre kreativitu, tvorba produktov, aktivít.

Odkazy, ktoré účastníci zanechali organizátorom workshopu:

- Ako pilotné stretnutie super!
- Ste na dobrej ceste. V ďalších stretnutiach sa lokálne orientovať na destinácie.
- Skvelý spôsob aktívneho vymieňania podnetov a informácií.
- Zozbierajme dáta. Spoločne. Lepšie nastavíme cieľ.

Všetkým účastníkom ďakujeme za spoluprácu
pri tvorbe Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v PSK.

Budeme sa na Vás tešiť
na ďalších pripravovaných workshopoch.

Konkrétny termín ešte upresníme.

**PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ**

2023

Úrad PSK
Námestie mieru 2
080 01 Prešov

ÚRAD REGIONÁLNEHO
KRAJINOVÉHO ROZVOJU
PRÍRODNÉHO OCHRANY A
KRAJINOVÉHO ROZVOJU

MINISTERSTVO
REGIONÁLNEHO
ROZVOJU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Operačný program
Efektívna
verejná správa

Európska únia
Kohézna rozvojová politika

PREŠOVSKÝ
KRAJ